Avoin kirje Ylelle

Ylen rekvisiittavarastoa ei saa lakkauttaa hiljaisuudessa

Vetoomus suomalaisen audiovisuaalisen alan yhteisten resurssien puolesta

Me allekirjoittaneet suomalaisen elokuva- ja televisioalan ammattilaiset olemme vakavasti huolissamme Yleisradion puku-, rekvisiitta- ja lavastevarastojen mahdollisesta lakkauttamisesta. Haluamme tällä avoimella kirjeellä tuoda esiin, miksi kyse ei ole vain yhden organisaation sisäisestä ratkaisusta. Sen vaikutukset ulottuvat koko suomalaiseen audiovisuaaliseen alaan: sen työolosuhteisiin, ympäristövastuuseen ja tulevaisuuden kilpailukykyyn.

Ylen varastot ovat vuosikymmenten aikana verovaroin kartutettu yhteinen resurssi, jonka menettämisellä olisi kotimaisille elokuva-ja tv-tuotannoille pitkäkantoiset ja rampauttavat seuraukset. Kokoelmat ovat ainutlaatuiset, ja ilman niiden olemassaoloa uhattuna on koko kotimaisten epookkielokuvien ja tv-sarjojen genre. Ilman tätä kansallisarkistomaiseksi muotoutunutta kokoelmaa on vaarana, että historiallisten aiheiden käsittely loppuu kokonaan, ja tekemättä jäävät tulevaisuudessa Tuntemattoman sotilaan, Myrskyluodon Maijan ja Sisun kaltaiset teokset.

Yleisradio on lisäksi ilmoittanut tavoitteekseen koko vuokraustoiminnan alasajon toistaiseksi määrittelemättömällä aikataululla. Allekirjoittaneet vaativat puvuston, rekvisiitan ja lavastevarastojen esineistön hävittämisen lopettamista välittömästi ja siihen saakka, kunnes kokoelmien seuraava mahdollinen sijoituspaikka ja vuokraustoiminnan jatkumisen edellytykset on huolellisesti selvitetty.

Kokoelma on korvaamaton

Vuosikymmenten aikana kartutetut kokoelmat ovat korvaamattomat. Varastoissa on antiikkia ja keräilyesineitä, historiallisia pukuja ja asukokoelmia sekä elokuvakäyttöön varta vasten valmistettua esineistöä ja asuja, joiden löytäminen Yleisradion ulkopuolelta on mahdotonta.

Toimivaa kiertotaloutta ollaan purkamassa

Rekvisiittavarasto on konkreettinen esimerkki toimivasta kiertotaloudesta ja isoa ammattilaisten joukkoa palvelevasta jaetusta resurssista. Yksi esine voi palvella lukuisissa tuotannoissa vuosien, jopa vuosikymmenten ajan. Sen ansiosta vältetään turhia hankintoja, vähennetään jätettä ja pienennetään tuotantojen ympäristökuormitusta. Samalla säästetään sekä aikaa että rahaa. On vaikea ymmärtää, miksi juuri tällaisesta resurssista oltaisiin luopumassa aikana, jolloin koko alalta edellytetään entistä vastuullisempia toimintatapoja.

Laatu ei synny tyhjiössä

Kotimaisten tuotantojen taiteellinen taso ja tekninen osaaminen on noussut merkittävästi viime vuosina. Tämä on noteerattu myös kansainvälisesti. Kehitys ei kuitenkaan synny tyhjiössä. Korkea laatu edellyttää osaavien tekijöiden lisäksi yhteisiä rakenteita ja resursseja, jotka mahdollistavat laadukkaan työn. Alan suurilla toimijoilla on tässä erityinen vastuu.

Leikkaukset näkyvät jo nyt tekijöiden arjessa

Audiovisuaalisen alan resurssit ovat jo pitkään olleet jatkuvien leikkausten kohteena. Jokainen uusi säästö näkyy tekijöiden arjessa: työtä tehdään yhä pienemmillä työryhmillä, tiukemmilla aikatauluilla ja niukemmilla budjeteilla. Kun yhteiset varastot katoavat, jokainen takki, hattu, huonekalu, käyttöesine ja yksityiskohta joudutaan etsimään, lainaamaan tai hankkimaan erikseen. Työnteon edellytyksien rapautuminen on suorassa yhteydessä ammattilaisten jaksamiseen ja työnteon edellytyksiin alalla.

Vaikutukset ulottuvat Yleä laajemmalle

Kokoelmien säilyttäminen on myös kaupallisten tuotantoyhtiöiden ja koko kotimaisen audiovisuaalisen alan etu ja joissain tapauksissa myös toimintaedellytys. Tuotannoissa työtä tekevien freelancereiden työajan ja hankintabudjettien pitäisi käytännössä moninkertaistua tilanteessa, jossa vuokraamoja ei ole. Lisäksi ilman tätä kansallisarkistomaiseksi muotoutunutta kokoelmaa on vaarana, että historiallisten aiheiden käsittely loppuu kokonaan. Tällöin tekemättä jäävät tulevaisuudessa Tuntemattoman sotilaan, Myrskyluodon Maijan ja Sisun kaltaiset tuotannot, jotka ovat aihepiirinsä myötä erityisen riippuvaisia Yleisradion historiallisista kokoelmista. Avoin keskustelu alan toimijoiden kesken on elintärkeää, sillä alasajon vaikutukset ulottuvat koko kotimaiselle kentälle.

Mitä pyydämme

- Allekirjoittaneet vaativat puvuston, rekvisiitan ja lavastevarastojen esineistön hävittämisen lopettamista välittömästi ja siihen saakka, kunnes kokoelmien seuraava mahdollinen sijoituspaikka ja vuokraustoiminnan jatkumisen edellytykset on huolellisesti selvitetty.
- Toivomme myös, että kokoelman tulevaisuudesta käydään avointa vuoropuhelua alan ammattilaisten, tuotantoyhtiöiden ja ammattiliittojen kanssa.
- Ratkaisuja on haettava aktiivisesti myös Yleisradion ulkopuolelta, jos sillä ei ole edellytyksiä toiminnan jatkamiseksi.

Allekirjoittaneet järjestöt

- Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme jäsenyhdistyksineen, jaostoineen ja kiltoineen:
    - Elokuvakoneenhoitajien yhdistys EKH
    - Elokuvan ja median ammattilaiset ELMA
    - Lavastus- ja pukusuunnittelijat LP
    - Suomen tanssi- ja sirkustaiteilijat STST
    - Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit STOD
    - Suomen valo-, ääni- ja videosuunnittelijat SVÄV
    - Teatterialan Ammattilaiset TAM
    - TAM:n Tarpeistokilta
- Avate Audiovisuaalisen alan tekijät ry
- Circus & Dance Finland
- Näyttelijäliitto – Skådespelarförbundet ry
- Suomen elokuvaohjaajaliitto SELO ry
- Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat – Finlands Dramatiker och Manusförfattare ry
- Suomen Teatterit ry STEFI

Allekirjoittaneet yksityishenkilöt (110 hlöä)

Nimi, ammattinimike

Tiina Kaukanen, pukusuunnittelija

Tuulia Jalava, lavastaja

Rosa Vasara, rekvisitööri

Heini Erving, lavastaja

Kari Kankaanpää, lavastaja

Dora Lehtinen, rekvisitööri

Antti Nikkinen, lavastaja

Ahti Pursiainen, art dir

Suvi Heikkilä, lavastaja

Santtu Toivola, lavastaja

Vilma Simonen, rekvisitööri, apulaislavastaja

Ella Aresvuo, head of art department

Susanna Mikkola, lavastaja

Matti Maalismaa, lavastaja

Sonia Gran, lavastaja

Ivar Sundman, lavastaja

Arttu Liimatta, elokuvaaja

Inka Uusitalo-Matilainen, lavastaja

Taimi Nevaluoma, käsikirjoittaja

Aino Kontinen, lavastaja

Janina Vuorivaara, pukusuunnittelija

Milla Lähtevänoja, lavastaja

Karoliina Halme, rekvisitööri

Amanda Wirén, lavastaja

Magdaleena Jakkila, ohjaaja

Robert Sjöblom, elokuvaaja

Nanna Hirvonen, lavastaja

Marja Uusitalo, pukusuunnittelija

Venla Monni, Leikkaaja

Karuna Vahteri, lavastaja

Anni Hernetkoski, lavastaja

Sandra Malmberg, äänisuunnittelija

Meiju Väisänen, pukusuunnittelija

Lavastus- ja pukusuunnittelijat LP ry:n hallitus

Tinja Salmi, lavastaja

Riikka Mäntymaa, pukusuunnittelija

Liisa Pesonen, yliopiston lehtori, pukusuunnittelija

Ella Aurora Snellman, pukusuunnittelija

Nadia Farghaly, kuvaaja

Vihtori Valkama, kuvaaja

Saana Lyly, kuvaaja

Jenni Räsänen, pukusuunnittelija

Satu Sinkko, pukusuunnittelija / puvustaja

Salla Oinas, pukusuunnittelija

Alexander Rytkönen, kuvaaja

Katri Nikkola, pukusuunnittelija

Iisa Arvelin, tuotantokoordinaattori

Joel Karppinen, pukusuunnittelija

Miranda Hiidenkari, pukusuunnittelija

Ofiira Ovadia, kuvaaja

Hannu Käki, kuvaaja

Laura Haapakangas, lavastus- ja pukusuunnittelija

Rosa Honkonen, tuottaja

Veera Lamminpää, ohjaaja

Matilda Sairanen, pukusuunnittelija

Suvi Kajas, pukusuunnittelija

Ronja Aalto, pukusuunnittelija / puvustaja

Anne Karttunen, lavastaja

Lili Hakonen-Meddings, lavastaja

Anna Vilppunen, pukusuunnittelija

Leevi Pellas, ohjaaja / näyttelijä

Peetu Ståhlberg, rekvisitööri

Rosa Kivimäki, lavastuskoordinaattori

Ulla Minkkinen, pukusuunnittelun opiskelija

Lotta Lemetti, lavastaja

Irina Jaako, lavastaja

Joona Oinas / Twiggy Mallet, Drag-taiteilija

Maura Pusa, lavastaja

Kaisa Luostarinen, rekvisitööri

Evin Yildiz, leikkaaja

Janne Karjalainen, pukusuunnittelija

Aaro Lindberg, leikkaaja

Anna Gröhn, lavasterakentaja

Sanna-Mari Pirkola, lavastaja

Mirva Mietala, pukusuunnittelija

Josu Koivisto, lavastaja

Mirva Toivonen, lavastaja

Ilta Julia Heikkilä, lavastaja

Jarno Kurki, äänittäjä

Tommi Hourula, rekvisitööri

Maria Hahl , lavastaja

Kaisa Pohjola, pukusuunnitteija

Iida Valmé, ohjaaja, taiteilija

Fiona Musanga, ohjaaja, räppäri, taiteilija

Eveliina Alfström, apulaislavastaja/rekvisitööri

Siina Henriksson, lavastaja

Meri Craig, pukusuunnittelija

Ida Lindgren, kuvaaja

Maria-Helena Lehto, pukusuunnittelija

Pauliina Maus, tuottaja

Emelie Zilliacus, näyttelijä

Sara Pettersson, lavastaja

Lotta Juntunen, maskeeraaja

Hilla Ruuska, pukusuunnittelija

Taru Kaasinen, rekvisitööri

Riikka Lehtiaho, rekvisitööri

Iida Nurminen, lavastaja

Riina Sipiläinen, rekvisitööri

Heta-Maria Pyhäjärvi, äänisuunnittelija

Heidi Jokinen, lavastaja

Juha-Pekka Palmulaakso, valokuvaaja, lavasterakentaja

Bertta-Evita Juntunen. lavastaja

Tony Alfström, lavastaja

Annamaija Ruuttunen, lavastaja

Santtu Lehtovaara, rekvisitööri

Tytti Tiri, apulaislavastaja

Christer Hongisto, lavastaja

Otto Lume, lavastaja

Mira Rokkanen, vastaava tarpeistonsuunnittelija

Pipsa Keski-Hakuni, tarpeistosuunnittelija